ISLAMSKE
SMJERNICE

MIRELA TURULJA JAŠAREVIĆ

الله

Naslov:
Islamske smjernice

Autor:
Mirela Turulja Jašarević

Lektura:
Ajla Begić
Mirela Turulja Jašarević

Izdavač:
Autor

Besplatan primjerak

ISBN 978-9926-585-47-1
CIP zapis dostupan u COBISS sistemu Nacionalne i univerzitetske biblioteke BiH pod
ID brojem 67060486

Mirela Turulja Jašarević

Islamske smjernice

Goražde, 2025.

Sadržaj

Predgovor.....5
Uvod.....6
Prva smjernica.....7
Druga smjernica.....7
Treća smjernica.....8
Četvrta smjernica.....8
Zašto se ugledati na naše dobre prethodnike (*selefus-salihin*) u tumačenju i razumijevanju vjere?.....9
Povezanost islamskih nauka s pitanjima (smjernicama) vjere..10
Zaključak.....13
Istraži detaljnije!.....14
Literatura.....15

Predgovor

Pred vama se nalazi kratka i sažeta brošura koja je veoma značajna, i ko shvati smisao ove brošure i ko ima islamsko predznanje, vidjet će da je ovdje sadržana suština vjere islam.

Molim Uzvišenog Allaha da otvori srca onih koji žele uputu i da shvate vrijednost ove brošure, i molim Allaha da nam oprosti grijehe, učini nas iskrenima, bogobojaznima i ustrajnima i da nas Uzvišeni Allah uvede u Džennet Firdevs i sastavi sa ostalim muslimanima i muslimanka.

Autorica
Goražde,Novembar, 2025

Uvod

Bera'a b. Azib prenosi od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „Čovjek kada umre, u kaburu će mu biti postavljena pitanja od strane dva snažna meleka.

Vjernici odgovaraju na kaburska pitanja nasljedeći način:

- 'Ko ti je Gospodar?' – 'Moj Gospodar je Allah!'
- 'Koja ti je vjera?' – 'Moja vjera je islam!'
- 'Ko ti je poslanik, tj. koji vam je čovjek poslan?' 'Moj poslanik je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem!'

Nakon ova tri pitanja bit će pitan:

- 'I kako si saznao tj. kakvo ti je vjerovanje?' Odgovorit će: 'Čitao sam Allahovu knjigu i vjerovao u ono što piše.'"

Također, spomenut ćemo da će nevjernici i licemjeri na kaburska pitanja odgovarati na sljedeći način:

- „'Ko ti je Gospodar?' – 'Ah, ah, ne znam! (Čuo sam, narod je nešto govorio.)
- Koja ti je vjera?' – 'Ah, ah, ne znam!'
- 'Ko ti je poslanik, tj. koji vam je čovjek poslan?' – 'Ah, ah, ne znam!'"

Za nevjernike i licemjere nakon ova tri pitanja ne spominje se u hadisu sljedeći dodatak:

- I kako si ti to saznao tj. kakvo ti vjerovanje? Vjerovatno je razlog zašto se ne spominje ovaj dodatak u hadisu to što za nevjerstvo u Allaha nisu potrebni dokazi i izvori tj. nepostoje jer oni ne vjeruju i nemaju upute i objave.

I ova pitanja poznata su kao "tri kaburska pitanja" [1]

Iz hadisa izvodimo sljedeće smjernice:

- **Prva smjernica** – Spoznaj Gospodara
- **Druga smjernica** – Spoznaj vjeru
- **Treća smjernica** – Spoznaj Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem
- **Četvrta smjernica** – Spoznaj izvore vjere

---

1 Vidjeti: Abdullah b. Ahmed Ali Allaf el-Gamidi, *Iz kabura u Dženet ili Džehennem*,Visoki saudijski komitet za pomoć BiH,Sarajevo, 2001/1442, hadis na str. 14-17
Vidjeti: Ali b. Muhammed es-Sallabi, *Vjerovanje u Sudnji dan*, Udruženje za afirmaciju pozitivnih vrijednosti "Alternativa", Sarajevo, 1443./2021. hadis na str. 85-88
(Hadis bilježi Ahmed, 18534)

U nastavku teksta objašnjenje je smjernica.

Prva smjernica

Prva smjernica

Spoznaj Gospodara

Naš je Gospodar Uzvišeni Allah.

"Tebe, Allaha, Gospodara svjetova, hvalimo" (El-Fatiha, 1)

Iman – vjerovanje u Uzvišenog Allaha, obuhvata sljedeće:

- vjerujemo da je samo Allah Tvorac i Gospodar svega (tevhidur-rububijje)
- vjerujemo da se samo Njemu može ibadet činiti (tevhidul-uluhijje);
- vjerujemo da samo Njemu pripadaju imena i svojstva savršenstva (tevhidul-esmai ves-sifat).[2]

Druga smjernica

Druga smjernica

Spoznaj vjeru

Islam je jedina ispravna vjera kod Allaha. "**Allahu je prava vjera jedino islam…"**(Ali-Imran, 19)

Stepeni vjere, na osnovu hadisa, su: islam, iman, ihsan.[3]

Islam je da svjedočiš da nema istinskog božanstva dostojnog obožavanja osim Allaha i da je Muhammed Allahov Poslanik, da uspostavljaš namaz, da izdvajaš zekat, da postiš ramazan i da obaviš hadždž, ako si to u mogućnosti da učiniš.

Iman je da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u odredbu (kader), dobru i lošu.

Ihsan je da obožavaš Allaha kao da ga vidiš, jer, iako ti Njega ne vidiš, On tebe vidi.

---

[2] Vidjeti: Muhammed Nuajm Jasin, *Iman: temelji – suština – negacija*, Visoki saudijski komitet za pomoć BiH,Sarajevo, 2001/1442, str. 17

[3] Vidjeti: Muslim,8

Treća smjernica

Treća smjernica

Spoznaj Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Naš je poslanik Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kojeg treba uzeti za uzora, voljeti ga i slijediti.

Allah je poslao Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da upozorava na *širk* (politeizam, mnogoboštvo, pripisivanje Allahu druga) i da poziva u *tevhid* (monoteizam, jednoboštvo, Jednoća Allaha). Živio je šezdeset i tri godine: prije poslanstva četrdeset godina, dok dvadeset i tri godine kao Vjerovjesnik i Poslanik.[4]

"Muhammed nije roditelj nijednome od vaših ljudi, nego je Allahov poslanik i posljednji vjerovjesnik - a Allah sve dobro zna." (Al-Ahzab, 40)

Četvrta smjernica

Četvrta smjernica

Spoznaj izvore vjere

Dužni smo se pokoriti Gospodaru Uzvišenom Allahu, tj. slijediti Njegovu knjigu Kur'an, zatim pokoriti se Allahovom Poslaniku Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, i slijediti njegov sunnet (hadis), a navedene izvore pojašnjavaju nam učeni, tj. islamski učenjaci. Kaže Uzvišeni Allah (prijevod):

"O vjernici, pokoravajte se Allahu i pokoravajte se Poslaniku i predstavnicima vašim. A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku, ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše." (En- Nisa, 59)

Tefsir navedenog ajeta jeste:

"**O vjernici, pokoravajte se Allahu**" – slijedite Kur'an;

"**i pokoravajte se Poslaniku**" – slijedite sunnet (hadis);

"**i predstavnicima vašim**" – svima nadređenima na ispravnim funkcijama, uovome slučaju islamskim učenjacima; u svemu što je u

[4] Vidjeti: Muhammed b. Abdulvehab, *Tri osnovna načela*, Povjereništvo za publikaciju i naučna istraživanja,Ministarstvo islamskih pitanja, vakufa, djelovanja i usmjerenja, 1430. po hidžri. str. 21

skladu pokornosti Allahu, jer nema pokornosti stvorenju u griješenju prema Allahu;

"**A ako se u nečemu ne slažete, obratite se Allahu i Poslaniku**" – Kur'anu i sunnetu (hadisu); ako se desi razilaženje uvijek se vraćamo Kur'anu i sunnetu (hadisu);

"**ako vjerujete u Allaha i u onaj svijet; to vam je bolje i za vas rješenje ljepše.**" – neslaganje i neznanje ostavite ako vjerujete u Allaha i u Onaj svijet, tj. obratite se Allahovoj Knjizi i sunnetu Allahovog Poslanika; i za vas rješenje bolje i posljedice su ljepše, djelo je ljepše, a za to slijedi nagrada. [5]

Zašto se ugledati na naše dobre prethodnike (*selefus-salihin*) u tumačenju i razumijevanju vjere?

Dužni smo se ugledati na naše dobre prethodnike (*selefus-salihin*) u tumačenju i razumijevanju vjere jer oni su najbolje shvatili i razumijeli vjeru. Naši dobri prethodnici (*selefus-salihin*) jesu tri najodabranije generacije muslimana, a to su: ashabi tabi'ini i tabi-tabi'ini.

Ashabi su drugovi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji su ga vidjeli i živjeli u njegovom vremenskom periodu, dok su tabi'ini generacija nakon njih, a nakon njih dolazi generacija tabi-tabi'ina. Kada kažemo za nekoga da je *selefija*, to znači da se ugleda na dobre prethodnike (*selefus-salihin*) u tumačenju i razumijevanju vjere

Riječ *selef* [6] znači prethodnik nečemu , za nešto što je bilo i prošlo vremenski, a kada se ovaj termin spominje u vjerskim tekstovima, misli se na naše dobre prethodnike (*selefus-salihin*).

---

[5] Vidjeti: Muhammed Nesib er-Rifa'i, *Tefsir ibn Kesir*, drugo izdanje,Visoki saudijski komitet za pomoć BiH,Sarajevo, 2002/1423. str. 287-288

[6] Vidjeti: Safet Kuduzović, *Osnove islama – olakšano poimanje temelja vjere*, Stichting Hidžra, Sarajevo,2019, str. 50

Povezanost islamskih nauka s pitanjima (smjernicama) vjere

U nastavku ovoga teksta nabrojat ćemo islamske nauke i kazat ćemo koji je to predmet njihovog proučavanja:

- ***Akaid*** je islamska nauka koja se bavi islamskim vjerovanjem (akidom), odnosno imanskim ruknovima/šartovima, i drugim temeljima vjerovanja.
- **Fikh** je islamska nauka koja se bavi vjerskim obredima (ibadetima) tj. islamski ruknovi/šartovi, osim kelimei-šehadeta, jer on spada u oblast akidu, i nauka bavi se i međuljudskim odnosima (muamelat), poput braka, trgovine i način oblačenja u skladu islamom.
- **Hadis** je islamska nauka koja se bavi razumijevanjem govora Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
- **Ahlak** (narav, moral, ćud) i **edeb** (lijepo ponašanje, odgoj) islamska su nauka koja se bavi moralom, i lijepim odgojnim ponašanjem.
- **Sira** je islamska nauka koja se bavi proučavanjem biografije Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.
- **Tefsir** je islamska nauka koja se bavi tumačenjem Kur'ana.

U nastavku ovoga teksta pokazat ćemo vam **tabelarni prikaz povezanosti islamskih nauka i navedenih pitanja vjere,** koja su spomenuta u hadisu Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Tablelarni prikaz:

TRI KABURSKA PITANJA:	IZVORI VJERE ISLAM:	ISLAMSKE NAUKE KOJE OBUHVATAJU PITANJA:
1. Gospodar Allah	1. (Allahov govor – Kur'an)	*tefsir*
2. vjera islam (islam, iman, ihsan).	2. Vjeru islam u općenitom smislu objašnjavaju islamski učenjaci. Njihov izvor je Kur'an i sunnet.	*akida, fikh*
3. Allahov Poslanik Muhammed, s.a.v.s.	3. (*sunnet* – praktična primjena hadisa)	*hadis, sira, ahlak*

Kratko objašnjenje tabele:

1. **Allah je naš Gospodar.**

Tefsir je tumač Kur'ana, a nauku vežemo za prvo pitanje iz tabele, tj. Allahov govor – Kur'an.

2. **Islam je naša vjera**

Ranije smo kazali da je ***akida*** se bavi *imanskim ruknovima* te tu nauku vežemo za drugo pitanje iz tabele, tj. ***pitanje vjere*** kao i **fikh** – koji se bavi vjerskim obredima tj. islamskim ruknovima (***pitanjima vjere***).

3. Muhammed je naš Polsanik s.a.v.s

Dok se **hadis** i **sira** vežu za treće pitanje iz tabele, tj. za Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem., jer smo ranije rekli da *hadis* je govor poslanika, a *sira* proučava njegovu biografiju.

Ahlak ili moral Allahovog Poslanika jeste Kur'an te navedenu nauku vežemo za treće pitanje iz tabele, jer time slijedimo *Allahovog Poslanika*, sallallahu alejhi ve sellem, tj. sunnet a znamo da je Allahov Poslanik,sallallahu alejhi ve sellem, slijedio Kur'an.

Upitana je Aiša, radijallahu anha, kakav je moral bio Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekla: **"Njegov moral (ahlak) bio je Kur'an."** (Muslim, 746)

Prosječnom (običnom) muslimanu i muslimanki može biti zbunjujuće kojoj islamskoj nauci pripadaju sljedeća pitanja: kupoprodaja (trgovina), bračno pravo, hidžab žene muslimanke te pitanja poput srčanog vjerovanja u Allaha i pitanja propisa obavljanja namaza, kao i ostala svakodnevna pitanja iz našeg života. Odgovor na spomenuta pitanja jednostavan je – **pripadaju Kur'anu i sunnetu (hadisu).** Drugim riječima, ne treba se zamarati kojoj islamskoj nauci pripadaju pitanja iz naše svakodnevnice, već je dovoljno slijediti Kur'an i sunnet (hadis).

Sve su islamske nauke nastale i razvile se iz postojećih i navedenih izvora (Kur'an i sunnet) radi lakšeg razumijevanja i izučavanje vjere i svim islamskim naukama bave učenjaci. Vjeru islam u općenitom smislu objašnjavaju islamski učenjaci.

Zaključak

Suština ove vjere jeste ono što je kazano u smjernicama, a to jeste da je **Allah naš Gospodar**, **da je islam naša vjera** te da je **Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, naš Poslanik**. Ova tri pitanja značajna su i za dunjaluk i za ahiret. A nakon toga, dužni smo se pokoriti Allahu, tj. **slijediti Allahovu knjigu – Kur'an** i dužni smo se pokoriti Allahovom Poslaniku Muhmmedu i slijediti njegov primjer i uzeti ga za uzora, **slijediti sunnet, odnosno hadis,** a sve navedeno nam **pojašnjavaju islamski učenjaci** uz poznavanje **stepena vjere, a to su: islam, iman i ihsan.** Dužni smo se ugledati na naše **dobre prethodnike (selefus-salihin)** u tumačenju i razumijevanju vjere. **Sve islamske nauke nastale su i razvile se iz postojećih i navedenih izvora** radi lakšeg razumijevanja vjere, tj. iz **Kur'ana i sunneta,** a to smo pokazali u tabelarnom prikazu u ovome radu.

Istraži detaljnije!

Saznaj više i detaljnije o Allahu, našem Gospodaru, bilo to putem literature ili putem predavanja islamskih učenjaka. Nemoj se zadovoljiti s ovim što smo kazali, već nastavi dalje učiti i graditi svoja uvjerenja.

Saznaj više i detaljnije o islamu i imanu, tj. o islamskim i imanskim ruknovima (šartovima), bilo to općenito o svim islamskim i imanskim ruknovima (šartovima), u određenim knjigama ili u zasebnim, gdje se tretiraju sva pitanja detaljno i pojedinačno, npr. jedna čitava knjiga govori o namazu ili neka druga o Sudnjem danu i sl.

Saznaj više i detaljnije o životu Allahovog Poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Također, saznaj i o ashabima (drugovima) Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Čitajmo knjige koje nam govore o historiji islama.

Posveti se učenju Kur'ana i radi po njemu, čitaj i izučavaj hadise Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem; naravno, kako bi radio i postupao po sunnetu. Također, čitaj islamske knjige i slušaj predavanja islamskih učenjaka kako bi se stalno dopunjavao i napredovao kao musliman i muslimanka. (vjernik i vjernica).

Literatura

- Abdullah b. Ahmed Ali Allaf el-Gamidi, *Iz kabura u Džennet ili Džehennem*,Visoki saudijski komitet za pomoć BiH,Sarajevo, 2001/1442.
- Ali b. Muhammed es-Sallabi, *Vjerovanje u Sudnji dan,* Udruženje za afirmaciju pozitivnih vrijednosti "Alternativa", Sarajevo, 1443./2021.
- Jahja ibn Šeref en-Nevevi, Ibn Redžeb el Hanbeli, 40 Nevevijevih hadisa sa dodatkom od Ibn Redžeba,UG Prijatelj,Živinice, 2018.
- *Kur'an s prevodom*, Besim Korkut
- Muslim b. el-Hadždžadž el-Kušejri, *Muslimova zbirka hadisa s komentarom II,* Islamski pedagoški fakultet u Zenici, Centar za proučavanje orijentalne civilizacije i kulture, Zenica i Novi Pazar,2015.
- Muhammed Nuajm Jasin, *Iman: temelji – suština – negacija,* Visoki saudijski komitet za pomoć BiH, Sarajevo, 2001/1442.
- Muhammed b. Abdulvehab, *Tri osnovna načela*, Povjereništvo za publikaciju i naučna istraživanja, Ministarstvo islamskih pitanja, vakufa, djelovanja i usmjerenja, 1430. po hidžri.
- Muhammed Nesib er-Rifa'i, *Tefsir ibn Kesir*, drugo izdanje,Visoki saudijski komitet za pomoć BiH, Sarajevo, 2002/1423.
- Safet Kuduzović, *Osnove islama – olakšano poimanje temelja vjere,* Stichting Hidžra, Sarajevo,2019.